

Dárcovské prostředí a nadace i fondy u nás

Klíčové výstupy, kontext a další souvislosti

Na přípravě podkladů v rámci expertní skupiny odborně spolupracovaly Ing. Alena Ozaniaková z KPMG a Ing. Miroslava Nebuželská z 22 HLAV

Hlavním partnerem analýzy firemních nadací a fondů je Skupina ČEZ

Zpracovalo Fórum dárců, 2016

Nadace a nadační fondy s firemním zřizovatelem v České republice

Firemní nadace nebo fond je taková právnická osoba, jejímž alespoň jedním ze zakladatelů je obchodní korporace založená podle Zákona o obchodních korporacích a jde o účelové sdružení majetku vyčleněného k určitému hospodářsky nebo společensky prospěšnému účelu, zejména pro podporu třetích osob. Obvykle také nese ve svém jméně název svého zřizovatele a má nastavenou vazbu s ním (např. způsob financování, členství ve správních a dozorcích orgánech, spolupráce na projektech, zapojení zaměstnanců apod.). V rámci současné legislativní úpravy nejsou zákonem firemní nadační fondy specificky vymezeny. V České republice se firemní nadační sektor začal utvářet od roku 1998, s novelou zákona o nadacích a nadačních fondech, kdy začaly vznikat první firemní subjekty tohoto typu. V současné době jsou všechny nadace a fondy upraveny příslušnými ustanoveními Občanského zákoníku.

Působí u nás v roce 2016 celkem 2 064 nadačních subjektů, z toho 471 nadací a 1 593 nadačních fondů. 279 z nich je firemních, což je téměř 14 % z celkového počtu (106 nadací a 173 nadačních fondů). Oproti tomu je 1 785 z nich je nefiremních, což je zhruba 86 % z celkového počtu. Firemní nadace a fondy v roce 2015 celkem rozdělily více než 526 milionů korun. Hlavním partnerem analýzy firemních nadací a fondů je Nadace ČEZ. Expertní zázemí jsme měli díky podpoře Aleny Ozaniakové z KPMG a Mirky Nebuželské z 22 hlav.

Analýza ukázala celou řadu zajímavých výsledků – například fakt, že pouze 53% firemních nadací a fondů má webovou stránku, tedy v podstatě pouze každá druhá firemní nadace nebo fond má web a veřejně komunikuje o svojí činnosti. A dokonce že více než 70% firemních nadací a fondů nezveřejnilo do konce září svoji výroční zprávu.

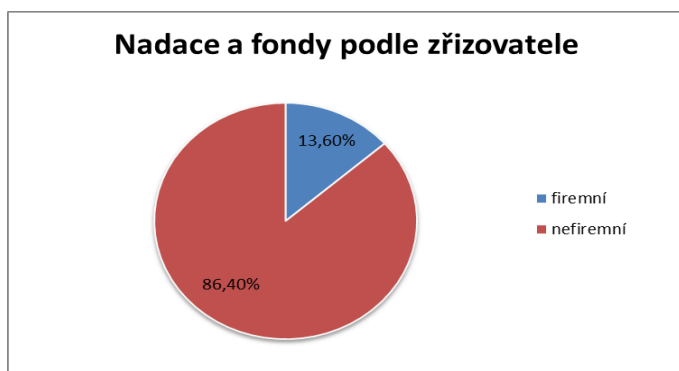
U nefiremních nadací a máme přesná data o rozdělených penězích, dokonce i o nadačním jmění a jeho výši. Můžeme vycházet z pravidelného žebříčku nadací a fondů Fóra dárců, takže víme, že ty nefiremní nadace a fondy investovaly do veřejně prospěšných projektů přes 700 milionů korun.

Ze své podstaty je nadace profesionální dárcem a přesně tak fungují tradiční české nadační subjekty. Mají za sebou mnohdy více než 20 let fungování roční rozdělení stovek milionů korun. Díky tomu jsou velmi hodnotnou silou českého veřejně prospěšného sektoru, hledači a podporovateli sociálních inovací a hybateli společnosti v tom nejlepší smyslu. Bez podpory českých nadací by nám

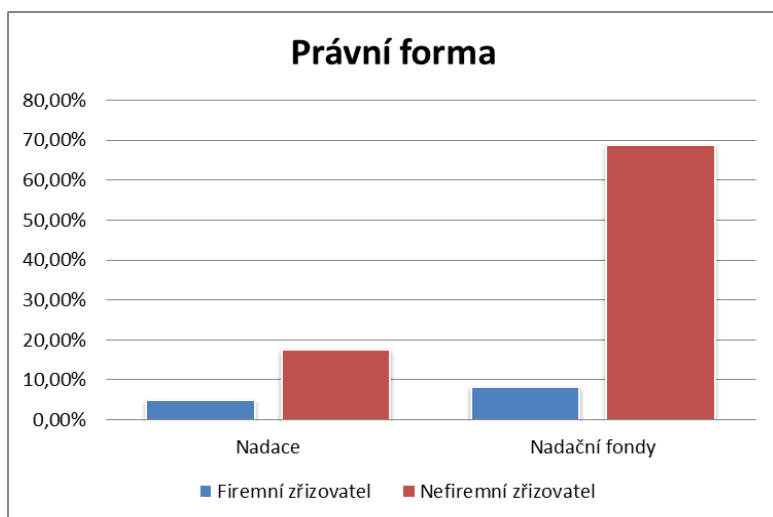

velmi chyběla například podpora rané péče, rozvoj tématu pěstounství u nás, komunitní plánování a celá řada dalších oblastí, kterým se nadace a fondy intenzivně věnovala.

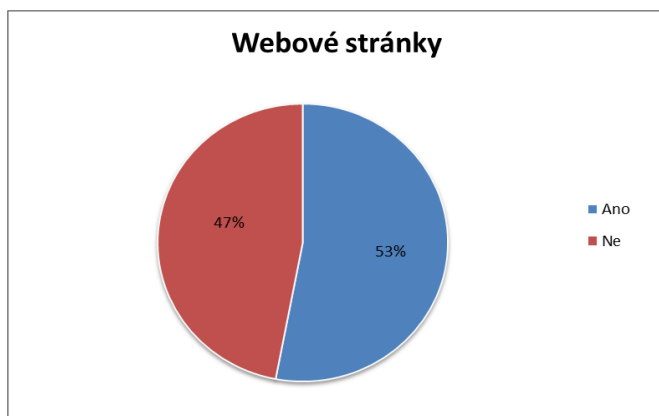
Graf č. 1 poměr firemních a nefiremních nadací a fondů

Graf č. 2 právní forma – firemní a nefiremní nadace a fondy

Graf č. 3 webové stránky firemních nadací a fondů

Firemní nadace a fondy nejčastěji investují do podpory a rozvoje vzdělávání, dále kultury, oblasti sociální, zdravotní a humanitární a dětí a mládeže. Nejméně pak věnují svoje prostředky na oblast ochrany lidských práv, nemovité kulturní památky a rozvoj neziskového sektoru.

Tímto firemní nadace a fondy prakticky kopírují zahraniční trendy, protože i zahraniční nadační subjekty investují nejčastěji do oblasti vzdělávání, zdravotní a podpory dětí a mládeže.

Z příjemců finančních prostředků firemní nadace a fondy podporují nejčastěji spolky, nejméně často nadace, některé firemní nadace a fondy přidělují příspěvky i fyzickým osobám.

Nadační jmění firemních nadací a fondů

Firemní nadace, až na výjimky, příliš s institutem nadačního jmění nepracují a zapisují jej v jeho zákonem stanovené minimální výši, tedy 500 000 korun (nadpoloviční většina všech zaregistrovaných firemních nadací a fondů). A to včetně těch, které rozdělují významné vysoké roční příspěvky svým příjemcům.

Výjimku tvoří ale například Nadace Depositum Bonum, jejímž zřizovatelem je Česká spořitelna a do jejíhož nadačního jmění byly vloženy nevyzvednuté zůstatky z vkladních knížek, přičemž zapsaná výše nadačního jmění této nadace činí 1, 7 mld.

Rozdělené finance v roce 2015

Celkem podle dostupných údajů rozdělily sledované firemní nadace a fondy v roce 2015 přes 550 milionů korun. Největším firemním nadačním dárce je Nadace ČEZ s více než 186 miliony investovanými korunami.

Situace v zahraničí – Slovensko

V září roku 2015 byla na Slovensku v rámci Novely zákona o dani z příjmu stanovena nová pravidla pro firemní daňové asignace – od 1. 1. 2016 bude tedy možné i nadále asignovat 2% pouze v případě, pokud firma poskytne dar alespoň ve výši 0,5% ze svého zisku. Pokud tak firma neučiní, bude moci asignovat pouze 1% svojí daňové povinnosti.

Na Slovensku funguje zhruba stovka firemních nadací, které spravují svoje asignované prostředky, 8 z nich je sdruženo v Asociaci firemních nadací a řídí se jak jejími stanovami, tak etickým kodexem.

Firmy, respektive jejich nadace nebo sdružení, patří k významným příjemcům asignovaných prostředků a pravidelně se umísťují v TOP žebříčku největších příjemců. O více než 52 miliónový balík z asignace daní fyzických a právnických osob se v roce 2014 ucházelo 11 804 organizací. Prvé místo z minulého roku potvrdila Nadácia Pontis, získala více než 3,3 miliónů EUR.

Na nejvyšších příčkách žebříčku největších příjemců asignací a nejsilnějších firemních nadací se v roce 2014 projevily změny ve vlastnické struktuře společnosti SPP. Nadácia SPP klesla na třetí místo s 1,1 miliónem euro a největší firemní nadací se stala Nadácia J&T, do které kromě mateřské skupiny asignovala prostředky také společnost EPH.

Zdroje: FD, dotazníkové šetření, veřejně dostupné informační zdroje, jako jsou výroční zprávy, webové stránky nadací a fondů, www.justice.cz, Ministerstvo financí ČR, Nadácia pontis